Biuletyn Europejski nr 7 (78)/2020*

Spis treści

Informacje 2

Nowe akty prawne Unii Europejskiej 5

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej 6

Cła 6

Cudzoziemcy 9

Ochrona danych osobowych 11

Ochrona środowiska 14

Podatki 17

Pomoc państwa 22

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka 23

Nowe pytania prejudycjalne sądów administracyjnych 27

* Biuletyn opracowywany przez Wydział V Prawa Europejskiego w Biurze Orzecznictwa NSA stanowi informację o wybranych aktach prawnych Unii Europejskiej i orzeczeniach Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz aktach prawnych Rady Europy i orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, mogących mieć znaczenie dla orzecznictwa sądów administracyjnych; jest dostępny w bazie CBOIS oraz na stronie http://www.nsa.gov.pl/biuletyn-europejski.php.

Informacje

▪ 1 lipca 2020 r. rozpoczął się okres niemieckiej prezydencji w Radzie UE, który potrwa do końca roku 2020. Państwo to będzie przewodniczyć posiedzeniom Rady. Co 6 miesięcy kolejne państwo członkowskie przejmuje rotacyjną prezydencję w Radzie. Państwa członkowskie ściśle ze sobą współpracują trójkami. System ten został wprowadzony w 2009 r. traktatem lizbońskim. Obecna grupa (*trio*) składa się z Niemiec, Portugalii i Słowenii.

▪ Od 1 lipca 2020 r. Polska objęła przewodnictwo w Grupie Wyszehradzkiej, które potrwa do 30 czerwca 2021 r.

▪ 1 lipca 2020 r. ministrowie ds. transportu i ministrowie ds. europejskich 9 państw, czyli Polski, Bułgarii, Cypru, Estonii, Litwy, Łotwy, Malty, Rumunii i Węgier (tzw. grupa *like-minded*), skierowali wspólne pismo do posłów do Parlamentu Europejskiego. Zwrócili w nim uwagę na – ich zdaniem – restrykcyjne, dyskryminujące i protekcjonistyczne przepisy zawarte w Pakiecie Mobilności I i domagali się jego rewizji. 9 lipca Pakiet Mobilności przegłosowano jednak w PE bez tych poprawek.

▪ 2 lipca 2020 r. Komisja Europejska wniosła do TSUE skargę przeciwko Austrii, Belgii i Niderlandom w związku z niepełnym wdrożeniem unijnych przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy.

▪ 2 lipca 2020 r. Komisja Europejska wszczęła procedurę o naruszenie prawa UE wobec Polski w związku ze skróceniem kadencji prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej. Dotychczasowa wymiana listów między Brukselą a Warszawą nie przyniosła porozumienia.

▪ 7 lipca 2020 r. Prezydent USA zdecydował o oficjalnym wystąpieniu ze oficjalnie opuściły Światową Organizację Zdrowia (*WHO*). Prezydent USA niemal od początku pandemii COViD-19 krytycznie wyrażał się o WHO, twierdząc, że ta działająca ramach ONZ organizacja sprzyja Chinom.

▪ Od 9 lipca 2020 r. cztery kolejne polskie uczelnie wejdą do sieci Uniwersytetów Europejskich. „Uniwersytety Europejskie" to rodzaj ponadnarodowego sojuszu instytucji szkolnictwa wyższego z całej UE, umożliwiającego studentom uzyskiwanie stopni poprzez łączenie studiów w kilku

krajach UE. Status Uniwersytetu Europejskiego zyskują też konsorcja. Obecnie w skład konsorcjów, jako partnerzy, wejdą: Politechnika Warszawska (European Universities of Technology Alliance); Politechnika Poznańska (EUNICE – European University for Customised Education); Politechnika Śląska (EURECA-PRO The European University Alliance on Responsible Consumption and Production) oraz Uniwersytet Śląski (Transform4Europe – T4E: The European University for Knowledge Entrepreneurs).

- 9 lipca 2020 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka, Międzyamerykański Trybunał Praw Człowieka (*the Inter-American Court of Human Rights*) oraz Afrykański Trybunał Praw Człowieka I Ludów (*the African Court on Human and Peoples' Rights*) przeprowadziły pierwszy w historii meeting (*online Dialogue*) dotyczacy wpływu pandemii Covid-19 na prawa człowieka. Dialog jest częścią współpracy międzysądowej zadeklarowanej na mocy deklaracji z San José (2018) i Kampali (2019).

- 9 lipca 2020 r. Sekretarz generalna Rady Europy opublikowała raport roczny pt. *Multilateralism 2020* (*vide*: https://rm.coe.int/multilateralism-2020-annual-report-of-the-secretary-general/16809ef144).

- 13 lipca 2020 r. Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) wydała opinię o wyborach prezydenckich 2020 w Polsce. Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (*Office for Democratic Institutions and Human Rights* – ODIHR) oceniło, że „druga tura wyborów prezydenckich w Polsce odbyła się prawidłowo, pomimo luk prawnych, jednak kampania ucierpiała przez wrogość, retorykę nietolerancji oraz stronniczość mediów publicznych. (...) Odmowa obu kandydatów spotkania się we wspólnej debacie pozbawiła wyborców możliwości porównania ich postulatów". Według ODHIR proces głosowania i liczenia głosów przebiegł sprawnie i był dobrze zorganizowany, a regulacje sanitarne były ściśle przestrzegane.

- 15 lipca 2020 r. Niderlandy wniosły do ETPC skargę międzypaństwową przeciwko Federacji Rosyjskiej. Skarga dotyczy zestrzelenia 17 czerwca 2014 r. nad wschodnią Ukrainą, objętą działaniami rosyjskich sił zbrojnych, samolotu Malaysian Airlines Flight MH17, w którym zginęło 298 osób, w tym 196 obywateli niderlandzkich. Jest to 24-ta skarga międzypaństwowa od 1953 r.

▪ 17 lipca 2020 r. przywódcy państw członkowskich UE spotkali się po raz pierwszy osobiście od wybuchu pandemii, celem omówienia budżetu i funduszu odbudowy na lata 2021-2-27 r. Szczyt unijny trwał aż do 21 lipca. Kompromis został osiągnięty dopiero piątego dnia negocjacji. Wartość porozumienia to w sumie 1,8 bln euro. Dla Polski ustalenia unijnego szczytu przekładają się na 125 miliardów euro w bezzwrotnych dotacjach i 34 miliardy euro pożyczek. Łącznie to 159 mld euro. Na szczycie ustalono jednak również, że poszanowanie dla wartości unijnych, m. in. praworządności, będzie decyzyjnym kryterium dla wydatków budżetowych (w części porozumienia dotyczącej wdrożenia Wieloletnich Ram Finansowych, czyli budżetu Unii na lata 2021-2027 brzmi: „pkt. 22. Interesy finansowe Unii będą chronione zgodnie z zasadami ogólnymi zawartymi w Traktatach Unii, w szczególności zgodnie z wartościami określonymi w artykule 2 Traktatu UE"). Według konkluzji ze szczytu, decyzja co do oceny, czy dany kraj łamie reguły praworządności, będzie wymagała większości kwalifikowanej w Radzie Europejskiej. Zrezygnowano natomiast ze zobowiązania się do osiągnięcia neutralności węglowej do 2050 r. jako warunku otrzymania środków z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji. Teraz budżetem zajmie się Parlament Europejski, który zapowiedział, że będzie się domagał zaostrzenia zapisów dotyczących powiązania funduszy z praworządnością.

▪ 27 lipca 2020 r. Minister Sprawiedliwości skierował do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wniosek o podjęcie prac nad wypowiedzeniem tzw. konwencji stambulskiej (Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, zwana także konwencją antyprzemocową). Zgodnie z postanowieniami tego aktu wypowiedzenia może dokonać każda ze stron w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Rady Europy. Wypowiedzenie będzie skuteczne po trzech miesiącach, niemniej cała procedura związana z wypowiedzeniem trwać może nawet rok. Wiąże się bowiem z kilkoma etapami wewnątrzpaństwowymi. Konwencja jako umowa międzynarodowa została ratyfikowana za uprzednią zgodą ustawową, czyli zgoda wyrażona w ustawie potrzebna jest także do jej wypowiedzenia. Projekt taki rozpatrywany jest w Sejmie i Senacie, tak jak każdy projekt ustawy.

W tym samym miesiącu UE zadeklarowała, że chce przyspieszyć przystąpienie do konwencji. Unia

Europejska podpisała ją w czerwcu 2017 r. i od tego czasu Komisja pracuje z Radą nad sfinalizowaniem procesu przystąpienia. Natomiast sekretarz generalna Rady Europy, Marija Pejčinović Burić, oświadczyła, że „wyjście z konwencji byłoby godne ubolewania i stanowiłoby wielki krok wstecz". Również Naczelna Rada Adwokacka i Rzecznik Praw Obywatelskich apelują do rządu o zaprzestanie prac nad wypowiedzeniem tej umowy. Konwencja stambulska jest kluczową międzynarodową umową Rady Europy dotyczącą zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej i krokiem milowym do multicentrycznej ochrony prawnej w tym zakresie.

30 lipca 2020 r. Prezes Rady Ministrów skierował do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o zbadanie zgodności konwencji stambulskiej z Konstytucją RP.

- W lipcu 2020 r. większość krajów strefy Schengen zniosła obostrzenia przy przekraczaniu granic i obywatele Polski mogą się swobodnie przemieszczać. Wyjątkowo, przy wjeździe do Słowenii polskich obywateli nadal obowiązuje 14-dniowa kwarantanna, chyba, że pobyt ma charakter tranzytowy i trwa krócej niż 12 godzin. Polacy w celach turystycznych nie mogą się też na razie udać do Finlandii. Z kolei przy przekraczaniu granicy Grecji, Chorwacji, Cypru i Hiszpanii, trzeba wcześniej obowiązkowo wypełnić dostępny *online* formularz na temat stanu zdrowia i planowanego miejsca pobytu w tych krajach. Podobny dokument trzeba złożyć przybywając na Maltę, ale jest on dostępny w papierowej formie w samolotach i na lotniskach. Sytuacja jest jednak dynamiczna.

Nowe akty prawne UE

[*)Podane informacje stanowią wybór nowych aktów prawnych UE we wskazanym miesiącu]

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/1009 z dnia 10 lipca 2020 r. zmieniające rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 808/2014 i (UE) nr 809/2014 w odniesieniu do niektórych środków w celu przeciwdziałania kryzysowi spowodowanemu pandemią COVID-19 (Dz.Urz. z 2020 r., L nr 224 z 13.7.2020, s. 1–6).

- Zalecenie Komisji nr 2020/1039 z dnia 14 lipca 2020 r. w sprawie uzależnienia państwowych środków wsparcia finansowego na rzecz przedsiębiorstw w Unii od braku powiązań z jurysdykcjami niechętnymi współpracy (Dz.Urz. z 2020 r., L nr 227 z 16.7.2020, s. 76–79).

- Zalecenie Rady nr 2020/1052 z dnia 16 lipca 2020 r. zmieniające zalecenie nr 2020/912 w sprawie tymczasowego ograniczenia innych niż niezbędne podróży do UE oraz ewentualnego zniesienia takiego ograniczenia (Dz.Urz. z 2020 r., L nr 230 z 17.7.2020, s. 26–28).

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1040 z dnia 15 lipca 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) 2016/1628 w odniesieniu do jego przepisów przejściowych w celu uwzględnienia wpływu kryzysu związanego z COVID-19 (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.Urz. z 2020 r., L nr 231 z 17.7.2020, s. 1–3).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1043 z dnia 15 lipca 2020 r. w sprawie prowadzenia badań klinicznych nad produktami leczniczymi do stosowania u ludzi, które zawierają organizmy zmodyfikowane genetycznie lub składają się z takich organizmów oraz są przeznaczone do leczenia choroby koronawirusowej (COVID-19) lub zapobiegania jej, oraz dostaw takich produktów (Dz.Urz. z 2020 r., L nr 231 z 17.7.2020, s. 12–16).

.

Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej*

[*)W przypadku wyroków TSUE publikowane fragmenty stanowią wybrane cytaty lub tezy]

Cła

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie C-391/19, „Unipack" AD przeciwko Direktor na Teritorialna direkcija „Dunawska" kym Agencija „Mitnici", Prokuror ot Wyrchowna administratiwna prokuratura na Republika Byłgarija

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Unijny kodeks celny – Rozporządzenie

delegowane (UE) 2015/2446 – Artykuł 172 ust. 2 – Pozwolenie na zastosowanie procedury końcowego przeznaczenia – Moc wsteczna – Pojęcie „wyjątkowych okoliczności” – Zmiana klasyfikacji taryfowej – Utrata ważności decyzji w sprawie wiążącej informacji taryfowej

*) Artykuł 172 ust. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, że za „wyjątkowe okoliczności” w rozumieniu tego przepisu – do celów udzielenia, na podstawie art. 254 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny, pozwolenia z mocą wsteczną na zastosowanie procedury końcowego przeznaczenia, przewidzianej w tym ostatnim przepisie – nie można uznać okoliczności takich jak wcześniejsze wygaśnięcie ważności decyzji w sprawie wiążącej informacji taryfowej wskutek zmiany w nomenklaturze scalonej, brak reakcji ze strony organów celnych wobec przywozu oznaczonego błędnym kodem ani okoliczności, że towaru użyto w celach zwolnionych z cła antydumpingowego.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie C-76/19, Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya „Mitnitsi” przeciwko „Curtis Balkan” EOOD

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Wspólnotowy kodeks celny – Artykuł 32 ust. 1 lit. c) – Rozporządzenie (EWG) nr 2454/93 – Artykuł 157 ust. 2, art. 158 ust. 3 i art. 160 – Ustalanie wartości celnej – Korekta – Opłaty licencyjne dotyczące towarów, dla których ustalana jest wartość celna – Opłaty licencyjne stanowiące „warunek sprzedaży” towarów, dla których ustalana jest wartość celna – Opłaty licencyjne uiszczane przez nabywcę spółce dominującej za dostarczenie know-how niezbędnego do wytworzenia produktów gotowych – Towary nabyte od osób trzecich będące komponentami mającymi stanowić część składową produktów wytwarzanych na podstawie licencji

*) Artykuł 32 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny w związku

z art. 157 ust. 2, art. 158 ust. 3 i art. 160 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia nr 2913/92 należy interpretować w ten sposób, że do ceny faktycznie zapłaconej lub należnej za przywożone towary należy dodać proporcjonalną część kwoty opłat licencyjnych uiszczanych przez spółkę na rzecz jej spółki dominującej w zamian za dostarczenie know-how do produkcji wyrobów gotowych, w okolicznościach, w których przywożone towary mają stanowić wraz z innymi komponentami część składową wspomnianych wyrobów gotowych, a ta pierwsza spółka nabywa je od sprzedawców odrębnych od spółki dominującej, jeżeli:

– opłaty licencyjne nie zostały ujęte w cenie faktycznie zapłaconej lub należnej;

– odnoszą się one do przywożonych towarów, co wymaga istnienia wystarczająco ścisłego związku między opłatami licencyjnymi a tymi towarami,

– uiszczenie opłat licencyjnych stanowi warunek sprzedaży tych towarów, czyli w przypadku braku takiej płatności zawarcie umowy sprzedaży dotyczącej przywożonych towarów, a w konsekwencji ich dostawa, nie miałyby miejsca

– da się dokonać stosownego podziału opłat licencyjnych na podstawie obiektywnych i wymiernych danych,

co powinien sprawdzić sąd krajowy, biorąc pod uwagę wszystkie istotne czynniki, w szczególności zaś stosunki prawne i faktyczne pomiędzy nabywcą, danymi sprzedającymi i licencjodawcą.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie C-97/19, Pfeifer & Langen GmbH & Co. KG przeciwko Hauptzollamt Köln

Odesłanie prejudycjalne – Kodeks celny – Zgłoszenia celne – Artykuł 78 tego kodeksu – Kontrola zgłoszenia celnego – Nazwa zgłaszającego – Zmiana informacji dotyczących osoby zgłaszającego w celu wykazania istnienia stosunku przedstawicielstwa pośredniego – Pośrednie reprezentowanie osoby, która uzyskała świadectwo przywozowe

*) Artykuł 78 ust. 3 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny należy interpretować w ten sposób, że organy celne mogą uwzględnić wniosek o dokonanie kontroli zgłoszenia celnego mający na celu ujawnienie istnienia stosunku przedstawicielstwa

pośredniego między, z jednej strony, umocowanym, który omyłkowo wskazał, że działa wyłącznie we własnym imieniu i na własną rzecz, mimo że posiadał umocowanie od posiadacza świadectwa przywozowego, a, z drugiej strony, mocodawcą, na rzecz którego zgłoszenie zostało dokonane.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie C-496/19, Antonio Capaldo SpA przeciwko Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle dogane di Salerno

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Wspólnotowy kodeks celny – Rozporządzenie (EWG) nr 2913/92 – Kontrola towarów – Wniosek o kontrolę zgłoszenia celnego – Kontrola po zwolnieniu towarów

*) Artykuł 78 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny należy interpretować w ten sposób, iż nie stoi on na przeszkodzie wszczęciu procedury kontroli zgłoszenia celnego, o której mowa w tym przepisie nawet wówczas, gdy dane towary zostały w momencie wcześniejszego przywozu poddane fizycznym oględzinom potwierdzającym ich klasyfikację taryfową, co nie zostało zakwestionowane.

Cudzoziemcy

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 2 lipca 2020 r. w sprawie C-18/19, WM przeciwko VL, Stadt Frankfurt am Main

Odesłanie prejudycjalne – Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – Dyrektywa 2008/115/WE – Wspólne normy i procedury stosowane przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich – Warunki pobytu w ośrodku detencyjnym – Artykuł 16 ust. 1 – Umieszczenie w zakładzie karnym w celu wydalenia z kraju – Obywatel państwa trzeciego stanowiący poważne zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego

*) Artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do

powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się on uregulowaniu krajowemu zezwalającemu na umieszczenie oddzielnie od zwykłych więźniów nielegalnie przebywającego na terytorium kraju obywatela państwa trzeciego w zakładzie karnym w celu wydalenia z tego powodu, że osoba ta stanowi rzeczywiste, aktualne i wystarczająco poważne zagrożenie dla podstawowego interesu społeczeństwa lub bezpieczeństwa wewnętrznego lub zewnętrznego danego państwa członkowskiego.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie C-517/17, Milkiyas Addis przeciwko Bundesrepublik Deutschland

Odesłanie prejudycjalne – Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – Polityka azylowa – Wspólne procedury udzielania i cofania ochrony międzynarodowej – Dyrektywa 2013/32/UE – Artykuły 14 i 34 – Obowiązek zapewnienia osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową możliwości odbycia przesłuchania przed wydaniem decyzji o niedopuszczalności – Naruszenie tego obowiązku w postępowaniu w pierwszej instancji – Konsekwencje

*) Wykładni art. 14 i 34 art. 12 ust. 1 dyrektywy Rady 2005/85/WE z dnia 1 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia minimalnych norm dotyczących procedur nadawania i cofania statusu uchodźcy w państwach członkowskich należy dokonywać w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisowi krajowemu, zgodnie z którym naruszenie obowiązku zapewnienia osobie ubiegającej się o ochronę międzynarodową możliwości odbycia przesłuchania przed wydaniem decyzji o niedopuszczalności na podstawie art. 33 ust. 2 lit. a) tej dyrektywy nie prowadzi do uchylenia tej decyzji i do przekazania sprawy organowi rozstrzygającemu do ponownego rozpoznania, chyba że przepis ten pozwala wnioskodawcy na przedstawienie osobiście w ramach postępowania odwoławczego od tej decyzji wszystkich jego argumentów przeciwko tej decyzji podczas przesłuchania spełniającego mające zastosowanie podstawowe warunki i gwarancje określone w art. 15 tej dyrektywy, a argumenty te nie są w stanie zmienić tej decyzji.

Ochrona danych osobowych

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie C-272/19, VQ przeciwko Land Hessen

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 267 TFUE – Pojęcie „sądu” – Ochrona osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych – Rozporządzenie (UE) 2016/679 – Zakres stosowania – Artykuł 2 ust. 2 lit. a) – Pojęcie „działalności nieobjętej zakresem prawa Unii” – Artykuł 4 pkt 7 – Pojęcie „administratora danych” – Komisja ds. petycji parlamentu kraju związkowego państwa członkowskiego – Artykuł 15 – Prawo dostępu przysługujące osobie, której dane dotyczą

*) Artykuł 4 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych) należy interpretować w ten sposób, że w zakresie, w jakim komisja ds. petycji parlamentu kraju związkowego państwa członkowskiego określa – samodzielnie lub wspólnie z innymi – cele i sposoby przetwarzania danych, komisja ta powinna zostać uznana za „administratora danych” w rozumieniu tego przepisu, wobec czego przetwarzanie danych osobowych przez taką komisję wchodzi w zakres stosowania tego rozporządzenia, w szczególności jego art. 15.

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie C-311/18, Data Protection Commissioner przeciwko Facebook Ireland Ltd, Maximillian Schrems

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych – Karta praw podstawowych Unii Europejskiej – Artykuły 7, 8 i 47 – Rozporządzenie (UE) 2016/679 – Artykuł 2 ust. 2 – Zakres stosowania – Przekazywanie danych osobowych do państw trzecich do celów handlowych – Artykuł 45 – Decyzja Komisji stwierdzająca odpowiedni stopień ochrony – Artykuł 46 – Przekazywanie z zastrzeżeniem

odpowiednich zabezpieczeń – Artykuł 58 – Uprawnienia organów nadzorczych – Przetwarzanie przekazanych danych przez organy władzy publicznej państwa trzeciego do celów ochrony bezpieczeństwa narodowego – Ocena odpowiedniości stopnia ochrony zapewnianego w tym państwie trzecim – Decyzja 2010/87/UE – Standardowe klauzule ochrony danych osobowych przekazywanych do państw trzecich – Odpowiednie zabezpieczenia zapewniane przez administratora danych – Ważność – Decyzja wykonawcza (UE) 2016/1250 – Adekwatność ochrony zapewnianej przez Tarczę Prywatności UE–USA – Ważność – Skarga wniesiona przez osobę fizyczną, której dane zostały przekazane z Unii Europejskiej do Stanów Zjednoczonych

*) Artykuł 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych) należy interpretować w ten sposób, że zakresem stosowania tego rozporządzenia jest objęte przekazywanie danych osobowych przez podmiot gospodarczy mający siedzibę w jednym państwie członkowskim innemu podmiotowi gospodarczemu z siedzibą w państwie trzecim, niezależnie od faktu, że w trakcie tego przekazywania lub w jego następstwie dane te mogą być przetwarzane przez organy władzy danego państwa trzeciego w celach związanych z bezpieczeństwem publicznym, obronnością i bezpieczeństwem państwa.

*) Artykuł 46 ust. 1 i art. 46 ust. 2 lit. c) rozporządzenia 2016/679 należy interpretować w ten sposób, że wymagane przez te przepisy odpowiednie zabezpieczenia, egzekwowalne prawa oraz skuteczne środki ochrony prawnej powinny zapewniać, by prawa osób, których dane osobowe są przekazywane do państwa trzeciego na podstawie standardowych klauzul ochrony danych, były chronione w stopniu merytorycznie równoważnym temu gwarantowanemu w Unii przez to rozporządzenie, interpretowane w świetle Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. W tym celu w ramach oceny stopnia ochrony zapewnianego w kontekście takiego przekazywania należy w szczególności uwzględniać zarówno postanowienia umowne uzgodnione między mającymi siedzibę w Unii administratorem lub podmiotem przetwarzającym a odbierającym dane podmiotem mającym

siedzibę w danym państwie trzecim, jak i, w odniesieniu do ewentualnego dostępu organów władzy publicznej tego państwa trzeciego do przekazanych w ten sposób danych osobowych, istotne elementy składające się na jego system prawny, w szczególności te wymienione w art. 45 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia.

*) Artykuł 58 ust. 2 lit. f) i j) rozporządzenia 2016/679 należy interpretować w ten sposób, że – o ile nie istnieje ważna decyzja Komisji Europejskiej stwierdzająca odpowiedni stopień ochrony danych – właściwy organ nadzorczy jest zobowiązany do zawieszenia lub zakazania przekazywania danych do państwa trzeciego na podstawie standardowych klauzul ochrony danych przyjętych przez Komisję, jeżeli ten organ nadzorczy w świetle całokształtu okoliczności towarzyszących temu przekazywaniu uzna, że klauzule te nie są lub nie mogą być przestrzegane w tym państwie trzecim, a ochrona przekazywanych danych, jakiej wymaga prawo unijne, a w szczególności art. 45 i 46 tego rozporządzenia i Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, nie może być zapewniona za pomocą innych środków, jeśli to przekazywanie danych nie zostało zawieszone lub zakończone przez samych mających siedzibę w Unii administratora lub podmiot przetwarzający.

*) Przeprowadzone w świetle art. 7, 8 i 47 Karty praw podstawowych badanie decyzji Komisji 2010/87/UE z dnia 5 lutego 2010 r. w sprawie standardowych klauzul umownych dotyczących przekazywania danych osobowych podwykonawcom mającym siedzibę w państwach trzecich na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE, zmienionej decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2016/2297 z dnia 16 grudnia 2016 r., nie doprowadziło do żadnych ustaleń, które mogłyby mieć wpływ na ważność tej decyzji.

*) Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/1250 z dnia 12 lipca 2016 r., przyjęta na mocy dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, w sprawie adekwatności ochrony zapewnianej przez Tarczę Prywatności UE–USA jest nieważna.

Ochrona środowiska

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 2 lipca 2020 r. w sprawie C-477/19, IE przeciwko Magistrat der Stadt Wien

Odesłanie prejudycjalne – Ochrona siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dyrektywa 92/43/EWG – Artykuł 12 ust. 1 – System ścisłej ochrony gatunków zwierząt – Załącznik IV – Cricetus cricetus (chomik europejski) – Tereny odpoczynku i tereny rozrodu – Pogarszanie stanu lub niszczenie – Tereny opuszczone

*) Artykuł 12 ust. 1 lit. d) dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory należy interpretować w ten sposób, że pojęcie „terenów odpoczynku", o którym mowa w tym przepisie, obejmuje również tereny odpoczynku, które nie są już zajmowane przez jeden z objętych ochroną gatunków zwierząt, o których mowa w lit. a) załącznika IV do wspomnianej dyrektywy, taki jak Cricetus cricetus (chomik europejski), o ile istnieje wystarczająco wysokie prawdopodobieństwo, że gatunek ten powróci na te tereny, co powinien sprawdzić sąd odsyłający.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie C-297/19, Naturschutzbund Deutschland – Landesverband Schleswig-Holstein eV przeciwko Kreis Nordfriesland

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – Odpowiedzialność za środowisko naturalne – Dyrektywa 2004/35/WE –Akapit trzeci tiret drugie załącznika I – Szkoda, której nie można zakwalifikować jako „poważnej szkody" – Pojęcie „normalnego zarządzania siedliskiem, określonego w kartotekach siedliska lub dokumentach założeniowych bądź uprzednio prowadzon[ego] przez właścicieli lub podmioty gospodarcze" – Artykuł 2 pkt 7 – Pojęcie „działalności zawodowej" – Działalność wykonywana w interesie zbiorowości na podstawie ustawowego przekazania zadań – Włączenie lub brak włączenia

*) Pojęcie „normalnego zarządzania siedliskiem, określonego w kartotekach siedliska lub dokumentach założeniowych bądź uprzednio prowadzonego przez

właścicieli lub podmioty gospodarcze", znajdujące się w akapit trzeci tiret drugie załącznika I do dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu, należy interpretować jako obejmujące, po pierwsze, każdy środek administracji lub organizacji, który mógłby mieć wpływ na chronione gatunki i siedliska przyrodnicze znajdujące się na danym obszarze, wynikający z dokumentów zarządzania przyjętych przez państwa członkowskie na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, interpretowanych, w razie potrzeby, poprzez odniesienie do wszystkich przepisów prawa wewnętrznego transponujących te dwie ostatnie dyrektywy, lub w ich braku, poprzez odniesienie do wszystkich przepisów wewnętrznych zgodnych z duchem i celem tych dyrektyw, oraz, po drugie, każdy środek administracji lub organizacji uznany za zwyczajowy, powszechnie uznany, utrwalony i stosowany przez wystarczająco długi okres czasu przez właścicieli lub podmioty gospodarcze do czasu wystąpienia szkody wyrządzonej w wyniku tego środka chronionym gatunkom i siedliskom przyrodniczym, przy czym ogół tych środków powinien być ponadto zgodny z celami leżącymi u podstaw dyrektyw 92/43 i 2009/147 oraz z powszechnie dopuszczalnymi praktykami rolniczymi.

*) Artykuł 2 pkt 7 dyrektywy 2004/35 należy interpretować w ten sposób, że zdefiniowane w nim pojęcie „działalności zawodowej" obejmuje również działalność wykonywaną w interesie zbiorowości na podstawie ustawowego przekazania zadań**.**

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie C-411/19, WWF Italia Onlus, Lega Italiana Protezione Uccelli Onlus, Gruppo di Intervento Giuridico Onlus, Italia Nostra Onlus, Forum Ambientalista, FC i in. przeciwko Presidenza del Consiglio die Ministri, Azienda Nazionale Autonoma Strade SpA (ANAS)

Odesłanie prejudycjalne – Środowisko naturalne – Dyrektywa 92/43/EWG – Artykuł 6 – Ochrona siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny

i flory – Specjalne obszary ochrony – Realizacja odcinka drogowego – Ocena skutków tego przedsięwzięcia dla danego specjalnego obszaru ochrony – Pozwolenie – Powody o charakterze zasadniczym wynikające z nadrzędnego interesu publicznego

*) Artykuł 6 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się on uregulowaniu krajowemu, które zezwala na kontynuowanie z powodów o charakterze zasadniczym wynikających z nadrzędnego interesu publicznego postępowania w sprawie udzielenia pozwolenia na plan lub przedsięwzięcie, którego skutki dla specjalnego obszaru ochrony nie mogą zostać złagodzone i w odniesieniu do którego właściwy organ władzy publicznej wydał już negatywną opinię, chyba że istnieje alternatywne rozwiązanie mniej niekorzystne dla integralności danego obszaru, co powinien zweryfikować sąd odsyłający.

*) W przypadku gdy plan lub przedsięwzięcie były przedmiotem negatywnej oceny jego skutków dla specjalnego obszaru ochrony na podstawie art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej i gdy dane państwo członkowskie postanowiło jednak, na podstawie ust. 4 tego artykułu, zrealizować je z powodów o charakterze zasadniczym wynikających z nadrzędnego interesu publicznego, art. 6 tej dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on uregulowaniu krajowemu, które pozwala na to, by ów plan lub przedsięwzięcie zostały uzupełnione środkami łagodzącymi ich oddziaływanie na ten obszar po ich negatywnej ocenie zgodnie z ust. 3 tego artykułu i przed ich ostatecznym przyjęciem na podstawie ust. 4 tego artykułu i by ocena tego oddziaływania była kontynuowana. Natomiast art. 6 dyrektywy siedliskowej nie sprzeciwia się w tym samym przypadku uregulowaniu krajowemu umożliwiającemu określenie środków kompensujących w ramach tej samej decyzji, o ile spełnione są również pozostałe przesłanki wykonania art. 6 ust. 4 tej dyrektywy.

*) Dyrektywę siedliskową należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się ona uregulowaniu krajowemu przewidującemu, iż wnioskodawca sporządzi studium oddziaływania danego planu lub przedsięwzięcia na dany specjalny obszar ochrony, na podstawie którego właściwy organ przeprowadzi ocenę tego oddziaływania. Dyrektywa ta sprzeciwia się natomiast uregulowaniu krajowemu

pozwalającemu wnioskodawcy na włączenie do ostatecznego planu lub przedsięwzięcia wymogów, uwag i zaleceń krajobrazowych i środowiskowych, po tym jak ów plan lub przedsięwzięcie były przedmiotem negatywnej oceny przez właściwy organ, a zmieniony w ten sposób plan lub przedsięwzięcie nie musi być przedmiotem ponownej oceny ze strony tego organu.

*) Dyrektywę 92/43 należy interpretować w ten sposób, że o ile pozostawia ona państwom członkowskim zadanie wyznaczenia organu właściwego do dokonania oceny oddziaływania danego planu lub przedsięwzięcia na specjalny obszar ochrony z poszanowaniem kryteriów określonych w orzecznictwie Trybunału, o tyle sprzeciwia się ona temu, by jakikolwiek organ po jej przeprowadzeniu kontynuował lub uzupełniał tę ocenę.

Podatki

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 2 lipca 2020 r. w sprawie C-835/18, SC Terracult SRL przeciwko Direcţia Generală Regională a Finanţelor Publice Timişoara –Administraţia Judeţeană a Finanţelor Publice Arad – Serviciul Inspecţie Fiscală Persoane Juridice 5, ANAF Direcţia Generală Regională a Finanţelor Publice Timişoara Serviciul de Soluţionare a Contestaţiilor

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Wspólny system podatku od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Korekta faktury – Podatek błędnie wykazany na fakturze – Zwrot nienależnie zapłaconego podatku – Mechanizm odwrotnego obciążenia

VAT – Transakcje odnoszące się do okresu podatkowego, który był już przedmiotem kontroli podatkowej – Neutralność podatkowa – Zasada skuteczności – Proporcjonalność

*) Przepisy dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2013/43/UE z dnia 22 lipca 2013 r., oraz zasady neutralności podatkowej, skuteczności i proporcjonalności należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym lub krajowej praktyce administracyjnej niepozwalającym podatnikowi, który dokonał transakcji, które następnie okazały

się objęte mechanizmem odwrotnego obciążenia podatkiem od wartości dodanej (VAT), na skorygowanie faktur związanych z tymi transakcjami i na powołanie się na nie przy dokonywaniu korekty wcześniejszej deklaracji podatkowej lub przy składaniu nowej deklaracji podatkowej uwzględniającej dokonaną w ten sposób korektę w celu uzyskania zwrotu VAT nienależnie wykazanego na fakturach i uiszczonego przez tego podatnika, ze względu na to, że okres, w którym transakcje te zostały dokonane, był już przedmiotem kontroli podatkowej, po zakończeniu której właściwy organ podatkowy wydał decyzję określającą wysokość zobowiązania podatkowego, która – ponieważ nie została zakwestionowana przez tego podatnika – stała się ostateczna.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 2 lipca 2020 r. w sprawie C-231/19, BlackRock Investment Management (UK) Limited przeciwko Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Zwolnienia – Artykuł 135 ust. 1 lit. g) – Zwolnienia dotyczące transakcji zarządzania specjalnymi funduszami inwestycyjnymi – Jedno świadczenie wykorzystywane do zarządzania specjalnymi funduszami inwestycyjnymi i innymi funduszami

*) Artykuł 135 ust. 1 lit. g) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu VAT należy interpretować w ten sposób, że jedno świadczenie usług zarządzania realizowane poprzez platformę informatyczną należącą do usługodawcy będącego osobą trzecią na rzecz spółki zarządzającej funduszami, obejmujące zarówno specjalne fundusze inwestycyjne, jak i inne fundusze, nie jest objęte przewidzianym w tym przepisie zwolnieniem.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 2 lipca 2020 r. w sprawie C-215/19, Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö

Odesłanie prejudycjalne – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Świadczenie usług – Artykuł 135 ust. 1 lit. l) – Zwolnienie z VAT – Wynajem nieruchomości –

Pojęcie „nieruchomości” – Wyłączenie – Artykuł 47 – Miejsce transakcji podlegających opodatkowaniu – Świadczenie usług związanych z nieruchomością – Rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 282/2011 – Artykuły 13b i 31a – Szafy serwerowe – Usługi przechowywania w centrum danych

*) Artykuł 135 ust. 1 lit. l) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2008/8/WE z dnia 12 lutego 2008 r., należy interpretować w ten sposób, że usługi przechowywania w centrum danych, w ramach których świadczący je usługodawca udostępnia swoim klientom szafy serwerowe, by mogli oni zainstalować w nich własne serwery, oraz dostarcza im dodatkowe towary i świadczy na ich rzecz dodatkowe usługi, takie jak energia elektryczna i różne usługi w celu zapewnienia użytkowania tych serwerów w optymalnych warunkach, nie stanowią usług wynajmu nieruchomości objętych przewidzianym w tym przepisie zwolnieniem z podatku od wartości dodanej, jeżeli – czego zbadanie należy do sądu odsyłającego – po pierwsze, usługodawca ten nie udostępnia swoim klientom powierzchni lub miejsca w sposób bierny poprzez zapewnienie im prawa do zajmowania ich tak, jakby byli oni ich właścicielami, a po drugie, szafy serwerowe nie stanowią integralnej części budynku, w którym są one zainstalowane, a nadto nie są w nim zainstalowane na stałe.

*) Artykuł 47 dyrektywy 2006/112, zmienionej dyrektywą 2008/8, oraz art. 31a rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 282/2011 z dnia 15 marca 2011 r. ustanawiającego środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112, zmienionego rozporządzeniem wykonawczym Rady (UE) nr 1042/2013 z dnia 7 października 2013 r., należy interpretować w ten sposób, że usługi przechowywania w centrum danych, w ramach których świadczący je usługodawca udostępnia swoim klientom szafy serwerowe, by mogli oni zainstalować w nich własne serwery, oraz dostarcza im dodatkowe towary i świadczy na ich rzecz dodatkowe usługi, takie jak energia elektryczna i różne usługi w celu zapewnienia użytkowania tych serwerów w optymalnych warunkach, nie stanowią usług związanych z nieruchomością w rozumieniu tych przepisów, jeżeli owym klientom nie przysługuje – czego zbadanie należy do sądu odsyłającego – wyłączne prawo do używania części nieruchomości, w której zainstalowano szafy serwerowe.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie C-716/18, CT przeciwko Administraţia Judeţeană a Finanţelor Publice Caraş-Severin – Serviciul Inspecţie Persoane Fizice, Direcţia Generală Regională a Finanţelor Publice Timişoara – Serviciul Soluţionare Contestaţii 1

Odesłanie prejudycjalne – Podatki – Wspólny system podatku od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 288 akapit pierwszy pkt 4 – Szczególna procedura dla małych przedsiębiorstw – Metoda obliczania kwoty rocznego obrotu stanowiącej punkt odniesienia dla zastosowania procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw – Pojęcie „pomocniczych transakcji w zakresie nieruchomości” – Wynajem nieruchomości przez osobę fizyczną wykonującą kilka wolnych zawodów

*) Artykuł 288 akapit pierwszy pkt 4 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej, zmienionej dyrektywą Rady 2009/162/UE z dnia 22 grudnia 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że w odniesieniu do podatnika będącego osobą fizyczną, którego działalność gospodarcza obejmuje wykonywanie kilku wolnych zawodów oraz wynajem nieruchomości, taki wynajem nie stanowi „transakcji pomocniczej” w rozumieniu tego przepisu, jeżeli transakcja ta jest dokonywana w ramach zwykłej działalności gospodarczej podatnika.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie C-374/19, HF przeciwko Finanzamt Bad Neuenahr-Ahrweiler

Odesłanie prejudycjalne – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Korekta odliczeń – Zmiana prawa do odliczenia – Dobra inwestycyjne wykorzystywane zarówno do transakcji podlegających opodatkowaniu, jak i do transakcji zwolnionych z podatku – Zaprzestanie działalności dającej prawo do odliczenia – Szczątkowe i wyłączne wykorzystanie do transakcji zwolnionych z podatku

*) Artykuły 184, 185 i 187 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwiają się one uregulowaniu krajowemu, zgodnie z którym podatnik,

który nabył prawo do odliczenia proporcjonalnej części podatku od wartości dodanej (VAT) związanego z budową kawiarni załączonej do domu spokojnej starości, który prowadzi on w celu wykonywania transakcji zwolnionych z VAT, i która to kawiarnia jest przeznaczona do wykorzystywania zarówno do celów opodatkowanych transakcji jak i transakcji zwolnionych, jest zobowiązany do dokonania korekty wstępnego odliczenia VAT, wówczas gdy podatnik ten zaprzestał w lokalach tej kawiarni dokonywania jakichkolwiek opodatkowanych transakcji, o ile nadal dokonywał transakcji zwolnionych w tych lokalach, przeznaczając je w ten sposób jedynie do tych zwolnionych transakcji.

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie C-424/19, Cabinet de avocat UR przeciwko Administraţia Sector 3 a Finanţelor Publice prin Direcţia Generală Regională a Finanţelor Publice Bucureşti, Administraţia Sector 3 a Finanţelor Publice, MJ, NK

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2006/112/WE – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Artykuł 9 ust. 1 – Pojęcie „podatnika” – Osoba wykonująca zawód adwokata – Prawomocne orzeczenie sądu – Zasada powagi rzeczy osadzonej – Zakres tej zasady w sytuacji gdy orzeczenie to jest niezgodne z prawem Unii

*) Artykuł 9 ust. 1 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że osoba wykonująca zawód adwokata powinna być uznana za „podatnika” w rozumieniu tego przepisu.

*) Prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie temu, aby sąd krajowy w ramach sporu dotyczącego podatku od wartości dodanej (VAT) zastosował zasadę powagi rzeczy osądzonej, w sytuacji gdy spór ten nie dotyczy tego samego okresu podatkowego, co okres podatkowy rozpatrywany w sporze zakończonym orzeczeniem sądowym korzystającym z takiej powagi rzeczy osądzonej, ani gdy te dwa spory nie mają takiego samego przedmiotu, a stosowanie tej zasady uniemożliwiłoby rzeczonemu sądowi uwzględnienie uregulowań Unii w dziedzinie VAT.

Pomoc państwa

Wyrok Trybunału (izba) z dnia 16 lipca 2020 r. w sprawie C-686/18, OC i in., Associazione Difesa Utenti Servizi Bancari Finanziari Postali Assicurativi – Adusbef, Federazione Nazionale di Consumatori ed Utenti – Federconsumatori, PB i in., QA i in. przeciwko Banca d'Italia, Presidenza del Consiglio dei Ministri, Ministero dell'Economia e delle Finanze

Odesłanie prejudycjalne – Dopuszczalność – Artykuł 63 i nast. TFUE – Swobodny przepływ kapitału – Artykuł 107 i nast. TFUE – Pomoc państwa – Artykuły 16 i 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej – Wolność prowadzenia działalności gospodarczej – Prawo własności – Rozporządzenie (UE) nr 575/2013 – Wymogi ostrożnościowe dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych – Artykuł 29 – Rozporządzenie (UE) nr 1024/2013 – Artykuł 6 ust. 4 – Nadzór ostrożnościowy nad instytucjami kredytowymi – Szczególne zadania powierzone Europejskiemu Bankowi Centralnemu (EBC) – Rozporządzenie delegowane (UE) nr 241/2014 – Regulacyjne standardy techniczne dotyczące wymogów w zakresie funduszy własnych obowiązujących instytucje – Uregulowanie krajowe nakładające próg aktywów na banki spółdzielcze utworzone w formie spółdzielni i umożliwiające ograniczenie prawa do wykupu akcji występujących wspólników

*) Artykuł 29 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, art. 10 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 241/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących wymogów w zakresie funduszy własnych obowiązujących instytucje oraz art. 16 i 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego zabraniającemu bankom spółdzielczym z siedzibą w tym państwie odmowy wykupu instrumentów funduszy własnych, które to uregulowanie umożliwia wszakże owym bankom odroczenie na czas nieokreślony wykupu udziału występującego wspólnika oraz ograniczenie kwoty tego wykupu w całości

lub w części, o ile ograniczenia wykupu zastosowane w ramach wykonywania tego uprawnienia nie wykraczają poza to, co w świetle sytuacji ostrożnościowej rzeczonych banków jest konieczne dla zapewnienia, aby emitowane przez nie instrumenty kapitałowe kwalifikowały się jako instrumenty w kapitale podstawowym Tier I, przy uwzględnieniu w szczególności elementów, o których mowa w art. 10 ust. 3 rozporządzenia delegowanego nr 241/2014, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego.

*) Artykuł 63 i nast. TFUE należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego ustanawiającemu próg aktywów dla prowadzenia działalności bankowej przez banki spółdzielcze z siedzibą w tym państwie członkowskim utworzone w formie spółdzielni akcyjnych z ograniczoną odpowiedzialnością, powyżej którego to progu owe banki mają obowiązek przekształcić się w spółki akcyjne, zmniejszyć stan swoich aktywów poniżej tego progu lub postawić się w stan likwidacji, o ile uregulowanie to jest właściwe dla zagwarantowania osiągnięcia zamierzonych przez nie celów interesu ogólnego i nie wykracza poza to, co jest konieczne dla ich osiągnięcia, czego zbadanie należy do sądu odsyłającego.

Orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

[*) Podstawę opracowania not dotyczących orzeczeń ETPC stanowią noty informacyjne MSZ oraz informacje zawarte w bazie HUDOC]

Wyrok (Izby) z dnia 26 czerwca 2020 r. w sprawie *Ghoumid i inni przeciwko Francji* (skargi połączone nr 52273/16, 52285/16, 52290/16, 52294/16 i 52302/16)

Brak naruszenia art. 8 EKPC – prawo do poszanowania życia prywatnego – art. 4 Protokołu nr 7 – zakaz ponownego sądzenia lub karania – pozbawienie obywatelstwa wskutek skazania za działalność terrorystyczną

Skarżący posiadali podwójne obywatelstwo – oprócz francuskiego było to obywatelstwo marokańskie w czterech przypadkach i tureckie w piątym przypadku. W latach 1995–2004 brali udział w konspiracyjnej grupie zorganizowanej, mającej na celu

działalność terrorystyczną, za co zostali skazani 11 lipca 2007 r. przez sąd karny w Paryżu (dwóch z pięciu skarżących wniosło apelację, ale sąd odwoławczy podtrzymał wyrok). Po odbyciu swoich kar pozbawienia wolności wyszli na wolność w latach 2009–2010. W 2015 r., wskutek procedury zainicjowanej przez ministra spraw wewnętrznych, zostali na podstawie prawa krajowego pozbawieni obywatelstwa francuskiego. Decyzję tę podtrzymała francuska Rada Stanu (*Conseil d'État*).

W skargach do ETPC zarzucono naruszenie prawa do życia prywatnego (art. 8 EKPC) oraz naruszenie zakazu ponownego sądzenia lub karania (art. 4 Protokołu nr 7 do EKPC). Skarżący twierdzili, że pozbawienie ich obywatelstwa francuskiego było „ukrytą karą".

Trybunał przyznał, że arbitralne pozbawienie obywatelstwa stanowi ingerencję w prawo do prywatności i sprawa mieści się w zakresie przedmiotowym art 8 Konwencji. Zbadał więc, czy w rozpoznawanych sprawach ingerencja była faktycznie arbitralna i czy nie naruszała zasady proporcjonalności, jeżeli chodzi o konsekwencje dla życia skarżących.

Powołując się na wcześniejsze orzecznictwo w sprawach dotyczących zwalczania terroryzmu, ETPC nie przychylił się jednak do zarzutów skarg. Uznał, w szczególności, że przemoc terrorystyczna stanowi sama w sobie zagrożenie dla praw człowieka, będące jej konsekwencją pozbawienie obywatelstwa francuskiego nie było zatem arbitralne. Ponieważ skarżący mieli już inne obywatelstwo, decyzja o pozbawieniu ich obywatelstwa francuskiego nie doprowadziła do sytuacji bezpaństwowości. Dodatkowo, zdaniem ETPC, utrata obywatelstwa francuskiego nie oznaczała automatycznej deportacji z Francji, ale jeśli taki środek miałby zostać podjęty przeciwko skarżącym, to posiadali oni odpowiednie środki ochrony swych praw. Zatem nie można było mówić o naruszeniu zasady proporcjonalności.

Trybunał zauważył również, że pozbawienie obywatelstwa zgodnie z francuskim kodeksem cywilnym (a więc ustawą), nie stanowiło kary w rozumieniu art. 4 Protokołu nr 7 (zakaz ponownego sądzenia lub karania) i dlatego przepis ten nie znalazł zastosowania w sprawie.

Tym samym Trybunał orzekł jednomyślnie, że nie miało miejsca naruszenie prawa skarżących do prywatności.

Wyrok (Wielkiej Izby) z dnia 10 lipca 2020 r. w sprawie *Mugemangango przeciwko Belgii* (skarga nr 310/15)

Naruszenie art. 3 Protokołu nr 1 – prawo do wolnych wyborów – naruszenie art. 13 EKPC – prawo do skutecznego środka odwoławczego – uchybienia w procedurze liczenia głosów w wyborach do lokalnego parlamentu – sposób rozpatrywania protestu wyborczego

Skarżący G. Mugemangango jest obywatelem Belgii i mieszka w Charleroi. W maju 2014 r. skarżący kandydował w wyborach do parlamentu lokalnego Walonii, a lista jego partii (Partii Robotniczej Belgii) otrzymała 16 554 głosów, przekraczając tym samym próg 5%. Aby zakwalifikować się do systemu „powiązanych list", ugrupowanie to musiałoby uzyskać 16 567,83 głosów w okręgu; zdobyło zatem o czternaście głosów za mało w stosunku do liczby potrzebnej do zdobycia miejsca w parlamencie Walonii. Dodatkowo, ponad 21 tysięcy kart do głosowania uznano za nieważne. W efekcie G. Mugemangango nie dostał się do lokalnego parlamentu.

W czerwcu 2014 r. G. Mugemangango złożył protest do parlamentu Walonii i zażądał ponownego zbadania kart do głosowania uznanych za nieważne. Na poparcie swojego wniosku podniósł argumenty, że podczas liczenia głosów dopuszczono się wielu nieścisłości. Wyjaśnił, że wspomniane nieprawidłowości mogły mieć wpływ m.in. na podział mandatów między listy wyborcze, a w szczególności twierdził, że: osoby obecne przy liczeniu głosów skarżyły się na zmęczenie i długi dzień pracy (12-godzinny); panowały złe warunki w miejscu liczenia głosów; przewodniczący i inni funkcjonariusze w komisjach wyborczych nie byli odpowiednio przeszkoleni; niektóre karty do głosowania znaleziono kilka dni po wyborach i nie można było ustalić, czy zostały policzone. Zastrzeżenia skarżącego podzieliła komisja parlamentu Walonii ds. kontroli mandatów, która uznała protest za dopuszczalny. Protest został jednak odrzucony przez parlament 43 głosami do 28 (oraz przy 4 nieobecnych). W głosowaniu udział wzięli wszyscy członkowie parlamentu, nawet ci, których mandatów jeszcze nie zatwierdzono – w tym także wybrani w okręgu wyborczym skarżącego. Tego samego dnia wszyscy członkowie parlamentu Walonii głosowali nad wnioskiem o zatwierdzenie mandatów

wybranych przedstawicieli. Wniosek został przyjęty. Po głosowaniu w sprawie protestu skarżącego decyzja parlamentu Walonii została odnotowana w dokumencie oraz podano jej przyczyny. Opierając się na ustaleniach Komisji ds. kontroli mandatów, parlament Walonii zauważył przede wszystkim, że nota dołączona do sprawozdania komisji wskazywała, iż rozkład miejsc mógłby ulec zmianie, jeżeli 21 385 kart do głosowania uznanych za nieważne uznano by jednak za ważne.

W skardze do ETPC skarżący powołał się na art. 3 Protokołu nr 1 (prawo do wolnych wyborów) oraz art. 13 EKPC (prawo do skutecznego środka odwoławczego), zarzucając w szczególności, że decyzja parlamentu, od której nie przysługiwało odwołanie, naruszyła jego czynne i bierne prawo wyborcze.

Trybunał przychylił się do zarzutów skargi. Zauważył, że zarzuty skarżącego były dostatecznie poważne, by zmienić układ mandatów w parlamencie, a jednocześnie jedynym organem podejmującym decyzję w sprawie był sam parlament.

Trybunał podkreślił także, że swoboda uznania przysługująca władzom krajowym nie jest nieograniczona, ale powinna być zgodna z wymogami „skutecznej demokracji politycznej" i „praworządności", do których odnosi się preambuła Konwencji. Tymczasem prawo krajowe nie było precyzyjne w tej kwestii. Ponadto, jak zauważył ETPC, organy odpowiedzialne za rozpatrzenie protestu skarżącego nie zapewniły wystarczającej gwarancji bezstronności. Owa dyskrecjonalność oraz brak gwarancji praworządności i bezstronności spowodował naruszenie art. 3 Protokołu nr 1 do EKPC.

Trybunał przypomniał także, że postępowanie w sprawach sporów wyborczych musi gwarantować rzetelne, obiektywne i wystarczająco uzasadnione wydanie decyzji. Zdaniem ETPC gwarancje zapewnione skarżącemu w trakcie postępowania były niewystarczające. Tym samym Trybunał stwierdził również naruszenie art. 13 Konwencji.

Nowe pytania prejudycjalne sądów administracyjnych

Postanowienie NSA z dnia 22 lipca 2020 r. w sprawie sygn. akt I FSK 2024/17

„1. Czy przepisy dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE seria L z 2006 r. Nr 347/1, ze zm.), a w szczególności art. 9, art. 295 i art. 296, należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się praktyce krajowej, ukształtowanej na podstawie art. 15 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, ze zm.), która wyłącza możliwość uznania za osobnych podatników VAT małżonków prowadzących działalność rolniczą, w ramach gospodarstwa rolnego, przy wykorzystaniu majątku stanowiącego ich wspólność majątkową małżeńską?

2. Czy dla odpowiedzi na pytanie pierwsze istotne jest, że zgodnie z praktyką krajową wybór przez jednego z małżonków opodatkowania prowadzonej przez niego działalności na podstawie zasad ogólnych VAT powoduje, że drugi traci status rolnika ryczałtowego?

3. Czy dla odpowiedzi na pytanie pierwsze znaczenie ma to, że możliwe jest wyraźne wyodrębnienie majątku, który każdy z małżonków wykorzystuje samodzielnie i niezależnie dla potrzeb prowadzonej działalności gospodarczej?”.